

Talouden sopeutuksen palautekanava

Kooste vastauksista

Tietoa koosteesta

- Joensuun kaupunki keräsi palautetta talouden sopeutuksesta avoimen palautekanavan kautta
- Kanava oli auki 19.2.–30.4.2024
- Kanavan kyselyn kautta annettiin 703 vastausta
- Vastaajilta pyydettiin asuinalueen postinumero
- Asuinalueet jaettiin analyysissä kuntalaiskyselyn jaon mukaan ruutukaavaan, pitäjiin ja muihin alueisiin
 - Postinumerojako viimeisessä diassa
- IRO Research Oy koosti vastauksista analyysin tekoälyä hyödyntäen

Analyyysi

IRO Research Oy 8.5.2024

Johdanto

- Tässä yhteenvedossa käydään joensuulaisten antamaa palautetta talouden sopeuttamisesta. Palautteessa on mukana 703 vastausta, joista analyysissä on mukana 682 alueellisesti kohdennettavissa olevaa palautetta.
- Koska palaute koskee talouden sopeuttamista koskevia toimenpiteitä, palaute on ymmärrettävästi hyvin kriittistä ja negatiivisesti painottunutta, jopa vihaista ja kitkerää. Tuloksia tarkastellessa on syytä ottaa huomioon, että vastaajat eivät ole edustava otos kaupunkilaisista, sillä vastaajissa on suhteessa enemmän pitäjissä asuvia ja vähemmän ruutukaava-alueella (keskustassa asuvia).
- Pitäjiltä tuleva palaute on runsaampaa ja vuolaampaa. Mukana on myös kollektiivisesti kirjoitettuja, koko kylää edustavia mielipidekirjoituksia, esim. kylätoimikunnan allekirjoittamana.
- Tähän yhteenvedoon on koottu yleisimmin palautteessa esiin nousevia aiheita.

Palautteen jakauma

- Melkein puolet vastaajista (45 %) mainitsi Sinkkolan kotieläintilan ja vastusti sen lopettamista. Lapsista ja lapsiperheiden hyvinvoinnista huolehtiminen, uimahallit (erityisesti Rantakylä) ja koulujen säilyttäminen ovat kolme muuta yleisimmin mainittua aihetta.
- Huomionarvoista on, että pitäjien asukkaat nostivat esille useampia huolenaiheita: koulut, nuorisoa koskevat toimet, kirjastot, päiväkodit sekä yleensä pitäjien palvelut ja asema osana kaupunkia huolettavat alueilla. Toisaalta ruutukaava-alueen palaute oli vähäisempää ja maltillisempaa (myös vastaajamäärän osalta).

Jakauma

Taulukkoon on koottu suuntaa antavasti yleisimmät palautteissa esiin nousevat teemat taulukoituna alueen mukaan.

	Kaikki alueet yhteensä 682 palautetta	Ruutukaava 90 palautetta	Pitäjät 171 palautetta	Muut alueet 421 palautetta
Yleisimmät teemat	%	%	%	%
Sinkkolan kotieläintila	45	42	12	58
Lapsiperheet, lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi	28	28	28	29
Uimahallit, erityisesti Rantakylän uimahalli	27	20	19	33
Koulut, koulujen säilyttäminen	26	32	42	18
Nuorisopalvelut, nuorisotilat	18	14	26	15
Pitäjät, maaseutualueet, syrjäseudut	17	12	44	7
Vanhusten palvelut, ikäihmisten palvelut	16	16	21	13
Liikuntapalvelut, liikuntapaikat, kuntoilumahdollisuudet	14	8	16	15
Päiväkodit, varhaiskasvatuksen palvelut	12	7	23	8
Kirjastot, kirjastopalvelut	11	6	30	4
Viheralueet, puistot, virkistysalueet	9	7	9	9
Tuupovaaran palvelut	7	2	25	1
Terveystieteiden palvelut	7	9	9	6
Kaupungin vetovoimaisuus, imago ja maine	7	7	7	8
Kulttuuripalvelut, kulttuurielämän elinvoimaisuus	6	6	5	7
Teatterit	6	3	1	9
Kiihtelysvaaran palvelut	4	1	15	1
Turvallisuus, turvallinen arki	4	7	6	2
Matkailu, turistit	3	4	3	3
Jäähalli, jäähallien myyminen ja ylläpito	3	1	5	2
Lähipalvelut	2	-	8	1
Tasa-arvoisuus, tasapuolisuus, oikeudenmukaisuus	2	4	5	1

Keskeisimmät teemat

1. Sinkkolan kotieläintila

Eniten palautetta ja huolta nostatti Sinkkolan kotieläinpihan mahdollinen lakkauttaminen. Moni vastaaja koki sen olevan ainutkertainen ja tärkeä virkistysalue kaikenikäisille, erityisesti lapsiperheille. Joensuulaisten mielestä pihan säilyttäminen olisi tärkeää etenkin vähävaraisille perheille, joille se voi olla ainoa mahdollisuus kesäiseen päiväretkeen. Sinkkola nähdään myös hyvänä matkailukohteena, joka on omiaan lisäämään kaupungin houkuttelevuutta. Vastauksissa nostettiin esiin myös ehdotus pienehköstä sisäänpääsymaksusta sulkemisen sijaan.

Keskeisimmät teemat

2. Rantakylän uimahalli

Toinen konkreettinen huolenaihe vastauksissa koski Rantakylän uimahallin säilyttämistä. Uimahallin lakkauttamista pidettiin lyhytnäköisenä ja terveydelle haitallisena päätöksenä. Vastaajat kokivat, että uimahalli on merkittävä kansanterveyttä edistävä liikuntapaikka ja että sen sulkeminen saattaisi lisätä terveydenhoidon kustannuksia.

Keskeisimmät teemat

3. Lapsiperheiden hyvinvointi

Monet korostavat lapsiperheiden merkitystä kunnan veronmaksajina ja ilmoittavat huolensa siitä, miten kaupungin taloussuunnitelmat vaikuttavat heidän elämäänsä. He kritisoivat suunnitelmaa leikata varhaiskasvatus- ja opetuskustannuksia, mikä saattaisi vaikuttaa negatiivisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin ja koulutustasoon. Vastauksissa painotettiin, että tietyt palvelut, kuten lähikoulut ja päiväkodit, tulisi säilyttää koska niiden vaikutus lasten ja nuorten hyvinvointiin on suuri. Osa vastaajista toivoi, että kunta säästää mieluummin muista kohteista, esimerkiksi karsimalla hallinnollisia kuluja tai korottamalla veroja, ennemmin kuin leikkaisi lapsiin ja perheisiin liittyvien palvelujen resursseja.

Lapsiperheet ja näille kohdennetut palvelut ovat monien mielestä avainasemassa kaupungin vetovoimaisuuden kehittämisessä.

Keskeisimmät teemat

4. Koulut, koulujen mahdollinen lakkauttaminen

Vastaajat vastustivat kouluverkoston karsimista, koska se vaikuttaa negatiivisesti lasten ja heidän perheidensä olosuhteisiin.

Kuntalaisten mukaan erityisesti lähikoulujen lakkauttamiseen tulee suhtautua vakavasti, koska kyse ei ole pelkästään kustannuksista vaan myös lapsiperheiden elämänlaadusta, yhdyskuntarakenteesta ja jopa kuntalaisten muuttohalukkuudesta. Koulujen sulkeminen huolettaa erityisesti syrjemmällä asuvia ja lakkausten uskottiin näkyvän nousevina kustannuksina muualla. Esimerkiksi kritisoitiin pitkiä koulumatkoja, jotka joillekin lapsille voivat tulla ajankohtaiseksi, jos lähikoulu suljetaan.

Keskeisimmät teemat

5. Alueellinen tasavertaisuus ja pitäjien elinvoimaisuus

Pitäjien asukkaat kokevat vahvasti, etteivät suunnitellut leikkaukset ole hyvin suunniteltuja ja ajavat heidät muihin kaupunkilaisiin verrattuna heikompaan asemaan. He ovat huolissaan kaupungin maaseutukylien palveluiden alasajosta ja siitä, että sopeutustoimet kohdistuvat epätasaisesti kaupungin ja maaseudun välillä. Erityisesti mainitaan koulut, päiväkodit ja kirjastopalvelut, joiden lakkauttaminen vaikuttaa alueiden vetovoimaisuuteen ja ovat ristiriidassa lapsiperheiden houkuttelemiseen tähtävien toimien kanssa. ”Tyhjien kylien” syntyminen säästöjen seurauksena huolestuttaa. Maaseutualueiden palveluita lakkauttamalla Joensuun nähtiin ajavan ikään kuin "kyläkoulut" alas ja ylikuormittavan liikenneverkkoa, sillä kaikki eivät halua tai voi muuttaa kaupunkiin.

Keskeisimmät teemat

6. Nuorisotilat ja muut nuorisoa koskevat säästöt

Palautteessa nostettiin esille myös nuorisolle suunnattujen palveluiden, kuten Sinkkolan kotieläinpihan ja nuorisotilojen, säilyttäminen. Kommentoijien mukaan näitä palveluita lakkauttamalla kaupunki heikentäisi nuorten hyvinvointia ja lisääisi riskejä mm. ilkeiden ja pahoinvoinnin lisääntymisestä. Moni kirjoittaja näki, että nuorisotilojen ja Sinkkolan lakkauttaminen lisääisi myös sosiaalista eriarvoisuutta, koska tilat tarjoavat matalan kynnyksen kokoontumis- ja harrastuspaikkoja, jotka ovat kaikkien saavutettavissa riippumatta perheen varallisuudesta. Lisäksi nuorisotilojen ja muiden nuoria koskevien palvelujen karsiminen kasvattaa vastaajien mielestä nuorten riskiä syrjäytyä.

Keskeisimmät teemat

7. Kaupungin vetovoimaisuus, imago ja maine

Palautteessa korostetaan, että säästötoimet vaikuttavat negatiivisesti kaupungin vetovoimaisuuteen ja heikentävät kaupungin houkuttelevuutta erityisesti lapsiperheille sopivana asuinpaikkana. Päiväkodit, koulut ja varhaiskasvatus nähdään merkittävinä vetovoimatekijöinä, joiden karsiminen vähentää ainakin tiettyjen asuinalueiden houkuttelevuutta. Kaivattiin keskustelua siitä, kuinka paljon palveluiden lakkauttaminen itseasiassa säästää rahaa ja kuinka nämä lakkautukset vaikuttavat kaupungin imagoon ja houkuttelevuuteen.

Keskeisimmät teemat

8. Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluita ja liikuntapaikkoja koskeva palaute oli osin ristiriitaista. Esimerkiksi Rantakylän uimahallin säilyttämisen puolesta otettiin vahvasti kantaa, mutta toisaalta liikuntapalveluissa ja urheilun tukemisessa nähtiin myös säästömahdollisuuksia. Palautteessa näkyy huoli aikuisten liikuntaan sijoitetun suuren rahamäärän kohdentamisesta sekä jäähallien lukumäärästä ja niiden myyntiä esitetään yhtenä säästökohteena. Joidenkin vastaajien mielestä urheiluseurojen tukea voi vähentää.

Keskeisimmät teemat

9. Kulttuuripalvelut

Kulttuuri nähdään pääasiassa kuntalaisten hyvinvointia ja viihtyvyyttä nostavana tekijänä. Siksi kirjastopalvelujen leikkaamista kritisoidaan, samoin teatterin säilyttäminen koetaan tärkeäksi. Toisaalta joidenkin vastaajien mielestä esim. orkesterin tukemisesta voitaisiin leikata mieluummin kuin lasten-, nuorten- tai vanhusten palveluista.

Keskeisimmät teemat

10. Muita huomioita talouden sopeuttamisesta

Joissakin vastauksissa nostettiin esille päättäjien palkkioihin kohdistuvat säästöt: vastaajat kyseenalaistivat virkamiesten suuria palkkoja ja esittivät niiden leikkaamista. Jotkut vastaajat sanoivat kunnallisveron korottamisen olevan säästöjä parempi tapa kohentaa kaupungin taloutta. Lisäksi mainittiin säästäminen ns. turhista kohteista, kuten liikenneympyröiden taiteesta. Niin ikään toivottiin suurten investointihankkeiden kriittistä uudelleenarviointia.

Yhteenvetoa

AI-analyysi nosti esille seuraavat 20 avaintemaa, jotka kuvastavat tiivistetysti koko aineistoa:

1. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin vaaliminen.
2. Lasten ja nuorten palveluiden tärkeys.
3. Koulujen lakkauttamisten vaikutukset.
4. Kulttuuripalvelujen merkitys.
5. Lähikoulujen merkitys perheille.
6. Kirjastojen ja kulttuuripalvelujen merkitys hyvinvoinnille.
7. Uimahallien ja muiden liikuntapaikkojen merkitys hyvinvoinnille.
8. Kriittisyys suuria investointihankkeita kohtaan.
9. Sinkkolan kotieläinpihan säilyttäminen.
10. Joensuun vetovoimatekijöiden säilyttäminen.
11. Kansalais- ja kulttuuripalveluiden hyödyntäminen.
12. Tavoite turvallisesta arjesta.
13. Ympäristö- ja luontoarvojen huomioiminen.
14. Johtotason suunnalta säästäminen.
15. Alueiden tasa-arvoisuuden tukeminen.
16. Kestävän kaupunkiympäristön luominen.
17. Kaupungin maineen säilyttäminen.
18. Kunnallisveroprosentin maltillinen nosto.
19. Asukkaiden aktiivinen rooli päätöksenteossa.
20. Kaupungin omaisuuden myyminen.

Aluejako

Ruutukaava

- 80100, 80110

Muut alueet

- 80130, 80140, 80160, 80170, 80220, 80210, 80220, 80230, 80260

Pitäjät

- 80330, 80910, 81200, 81210, 81260, 81270, 81280, 81290, 81295, 81320, 81330, 81360, 81390, 82110, 82120, 82140, 82160, 82170, 82180, 82200, 82210, 82220, 82710, 82730, 82750, 82760, 82815, 82840, 82865, 82870, 82880